

Michael Gentile
UNIVERSITETET I OSLO

30 november 2017

Periodisk ämnesutvärdering för kursen SGO3500 "Byers struktur og utvikling"

Kursens webbplats
Fronter.

Historik

Nuvarande kursansvarig tog över kursen under våren 2017 och har således enbart haft den under en termin. Kursen täcker fem breda teman som är kopplade till åtta specifika litteraturpaket bestående av utvalda färska eller relativt färska vetenskapliga artiklar. Temana är globalisering och stadsutveckling, boendesegregation och olikhet, bostadsmarknaden och mobilitet/flyttningar, hållbar stadsplanering och (främst nuvarande) urban politik.

Kurslitteraturen är i sin tur delad på ett lite mera detaljerat sätt i följande avdelningar: (1) globalisering och stadsutveckling, (2) bostadsmarknaden och flyttningar, (3) socioekonomisk olikhet och socioekonomisk boendesegregation, (4) etnisk boendesegregation, (5) gentrifiering, (6) planering och social hållbarhet, (7) nyliberal stadspolitik och postmodern stadsplanering, samt (8) hållbar stadsutveckling. Inför VT2017 genomfördes en omfattande revidering av kurslitteraturen för att försäkra dess fortsatta relevans i förhållande till den nuvarande forskningsfronten. I samband med denna revidering tillkom ungefär hälften av den nuvarande listan, samtidigt som ungefär 30% togs bort, vilket innebär en faktisk ökning av materialet som studenterna förväntas läsa och tentera av. Bland de viktigaste förändringarna är tillkomsten av litteratur om *new comparative urbanism*, som är en forskningsinriktning som intagit allt större plats under senare år, samt utökandet av litteraturen som behandlar gentrifiering (gentrifiering har alltmer utvecklats som en skådeplats för en av kulturgeografins "blodigaste" kamper). Samtidigt flyttades större delen av det planeringshistoriska materialet till kursen SGO2100 "bygeografi og urbanisme" där det hör bättre till.

Traditionellt har kursen bestått av föreläsningar och seminarier, de senare ofta ledda av doktorander. Modellen bestod under VT2017, även om antalet föreläsningar utökades marginellt. Under VT2017 bestod seminarier av lärarledda diskussioner i sk bikupor, med en avrundande uppsummering vid slutet. Diskussionerna byggde på seminariefrågor som läraren distribuerat i förväg, och meningen var att främja ett kritiskt förhållningssätt till den lästa litteraturen. Idealet hade varit om gruppen hade varit lite mindre, vilket hade möjliggjort en allmän diskussion med samtliga deltagande, men ett sådant format skulle enbart kunna fungera om gruppen delades upp i två.

Examinationen bestod av en salstentamen à sex timmar. En förändring inför VT2017 var att minst hälften av tentamensfrågorna hämtades direkt ifrån seminarier, något som studenterna blev informerade om redan vid första

tillfället. Detta skapade incitament till att delta i seminarierna i ännu högre grad (som ändå kräver minst 80% närvaro).

Kursens olika mål

Kursen har följande kunskapsmål enligt kursplanen:

- Kunne vise at du behersker ulike teorier innen bygeografi på mellomnivå.
- Kunne gjengi sentrale begreper og redegjøre for deres teoretiske fundament.
- Kunne se økonomisk, teknologisk, sosial og kulturell endring i sammenheng med byers indre utvikling og befolkningens levekår.
- Kunne redegjøre for sentrale problemstillinger empirisk.
- Kunne forholde deg analytisk til ulike utviklingsstrategier.

Kursen har følgende ferdighetsmål:

Du skal:

- Kunne få frem - skriftlig og muntlig - kompleksiteten i relevante problemstillinger, ved å se økonomisk, teknologisk, sosial og kulturell endring i sammenheng med byers indre utvikling og befolkningens levekår.
- Kunne forklare utviklingsrelaterte problemstillinger gjennom å trekke på teori på makro- og mellomnivå.
- Kunne skrive selvstendig og med høyt presisjonsnivå.
- Kunne gi konstruktiv kritikk av medstudenters arbeid.

Kunnskaps- og ferdighetsmålen säkerställs genom den slutliga salstentamen samt i samband med seminariediskussionerna.

Vidare har kursen följande allmänna kompetensmål:

- Kunne motta kritikk av ditt arbeid fra medstudenter og seminarveileder.
- Ha en kritisk holdning til informasjon om og ideer til løsninger på hvordan en kan se økonomisk, teknologisk, sosial og kulturell endring i sammenheng.

De allmänna kompetensmålen byggs upp under seminarierna och säkerställs i samband med salstentamen.

Genomförandet av kursen under VT2017

Under den gångna terminen ingick 11 föreläsningar samt 9 seminarier.

Föreläsningarna fördelades enligt följande:

1. Globalisering och stadsutveckling (Gentile)
2. Komparativ urbanism (Gentile)
3. Bostadsmarknad och flyttning (Magnusson Turner)

4. Socioekonomisk olikhet och boendesegregation (Gentile)
5. Etnisk boendesegregation (Wessel)
6. Gentrifiering 1 - en översikt (Gentile)
7. Gentrifiering 2 - aktuell debatt (Gentile)
8. Stadsplanering och social hållbarhet (Röe)
9. Hållbar stadsutveckling (Röe)
10. Nyliberal stadspolitik och postmodern stadsplanering (Röe)
11. Virtuellt exkursion om urbana strukturer runtom världen (Gentile)

Större delen av föreläsningarna var på svenska (Gentile och Magnusson Turner), en mindre andel på norska (Wessel och Röe). Till skillnad från uppfattningen hos en del studenter på årskurs 1 var det ingen som tyckte att svenskan var något problem.

Seminarierna "dubblade" huvudsakligen föreläsningsteman och hade oftast samma lärare som i föreläsningen. I vissa fall leddes dock seminarierna av en masterstudent vid namn Hanna Ander. Vid varje seminarium diskuterades mellan 6 och 8 breda frågor knutna till litteraturen.

Betygsöversikt

Sedan 2014 har betygen varit huvudsakligen normalfördelade med en vis övervikt mot det "bättre" hållet. Mellan 2014 och 2016 blev ingen underkänd överhuvudtaget, medan 20% fick betyget F under VT2017, dvs när undertecknad blev kursansvarig. Just VT2017 är annars mycket ovanlig sett till betygsfördelningen: i stället för att toppa i mitten är betygskurvan U-formad, med många A:n (8), men även oväntat många F (4 efter klagocensuren, 5 till en början). Detta är värt att kommentera ytterligare, då jag själv aldrig varit med om en sådan fördelning tidigare heller. Som censor är mitt intryck att huvuddelen av svaren höll god kvalitet, men A:n var verkligen enastående bra, och jag hade dittills inte varit med om ett så stort antal utmärkta svar under mina nästan 20 år som universitetsanställd. F:en däremot såg ut att helt och hållet bero på icke-läsning, en åsikt som jag delar med medexaminatorn Christian Abrahamsson. Att icke-läsningen syntes så tydligt beror möjligen på att frågorna varit klart knutna till litteraturen på ett sätt som inte verkar ha varit fallet under tidigare år: dels fanns inte möjligheten att välja bort någon fråga, och dels var frågorna fler till antal, men också lite mer specifika jämfört med vad de verkar ha varit tidigare. Detta gör att det förmodligen var svårare att "snacka sig ur" frågorna, samtidigt som de som verkligen hade läst premierades.

Studenternas utvärdering

Kursen utvärderades dels löpande genom pågående diskussion och feedback från studenterna, och dels med en enkätundersökning efter kursens slut. Den sistnämnda fick dock en mycket låg svarsfrekvens på ca 20% vilket gör att resultaten inte blir särskilt värdefulla.

Under den löpande utvärderingen framkom att föreläsningarna blev uppskattade och att seminarierna gav studenterna ett nödvändigt forum för diskussion. Till skillnad från föreläsningarna fick seminarierna ändå lite blandad kritik, då vissa tyckte att det kunde vara svårt att få en fungerande diskussion när inte alla som

deltar i diskussionen är tillräckligt förberedda. Vidare, som pedagog vet jag att det sällan är möjligt att få till diskussionsgrupper som är helt och hållet balanserade med tanke på de olika studenternas iver till att delta, men på det stora taget är det ett pris som jag anser vara värt att ta (dessutom var de flest trots allt nöjda även med seminarierna). Det kan noteras att den slutliga uppsummering (dvs där seminarieledaren i praktiken går igenom det viktigaste som bör tas i samband med alla frågor) kom till som ett resultat av ett förslag från en av studenterna vid det allra första seminariet. Formatet är alltså lätt att ändra vid behov och önskemål.

Litteraturen är möjligen området där studenterna hade lite svårt. Just litteraturen kring komparativ urbanism och då i synnerhet Jennifer Robinsons verk sägs ha varit svårlästa (och det är absolut sant). Jag har övervägt att byta ut en del av den, men ärligt talat så är det inte lätt att hitta verk av framstående forskare som är lite lättillgängligare, och Robinson är trots allt frontfiguren för inriktningen: hon står med andra kvar men kan behöva diskuteras mera ingående i samband med föreläsningarna och seminarierna.

Enkätundersökningen ställde 10 frågor, men enbart sex studenter besvarade den. Även om man inte kan dra alltför långtgående slutsatser från just enkäten är mitt intrycket att budskapet som förs fram i den påminner starkt om den pågående feedbacken som studenterna gett under kursens gång – och strax efter. Svaren fördelar sig enligt följande (och åtföljs oftast av olika konkreta idéer, kommentarer eller förslag):

1. Är du nöjd med kursen i sin helhet?

- 5 stycken är mycket nöjda, 1 är nöjd.

[Trots det bristande underlaget kan detta anses vara ett mycket gott resultat]

2. Hur stor var din genomsnittliga arbetsinsats per studievecka (inklusive allt: föreläsningar, seminarier, egen studietid, seminarierförberedelser)?

- 1 mindre än 8 timmar per vecka
- 3 på 9-12
- 2 på 13-16

[av kommentarerna framgår att arbetsbördan var lagom]

3. Vad anser du om undervisningsformatet bestående av föreläsningar som följs av diskussionsseminarier?

- Samtliga 6 svarade att det är ett bra och passande sätt att lära sig materialet.

4. Hur bedömer den genomsnittliga kvaliteten av föreläsningarna?

- 5 studenter gav (max)betyget "hög kvalitet", 1 menade att de var "över genomsnittet".

5. Hur bedömer den genomsnittliga kvaliteten av seminarierna?

- 2 gav hög kvalitet, 2 över genomsnittet, 1 genomsnittlig kvalitet, 1 under genomsnittet

[som vi ser är det lite mer delade meningar om seminarierna]

6. Vad anser du om kurslitteraturens (pensum) svårighetsgrad i allmänhet?

- 4 tyckte att det var rätt nivå, 2 att det var för svårt

[av kommentarerna framgår att just litteraturen kring komparativ urbanism var svår]

7. Tyckte du att kurslitteraturen var intressant och spännande att läsa?

- 3 tyckte att den var mycket spännande och intressant, 3 att den var ganska spännande.

8. Vad anser du tentans (skoleksamen) svårighetsgrad?

- Svår, men jag hade inte förberett mig tillräckligt: 1
- Svår trots att jag kände mig väl förberedd: 1
- OK: 3
- Lätt, men jag hade förberett mig ordentligt: 1
- Lätt, trots att jag inte hade förberett mig särskilt mycket: 0

[Tentan verkar ha träffat rätt nivå, en av kommentarerna sammanfattar mitt intryck: Så ja, dette var en god eksamen! Fordi den var forankret i pensum, forelesninger og seminarer. Og, derfor blir vanskelighetsgraden som fortjent: Lett for de flinke, passe for dem som jobber, og svært vanskelig for dem som ikke var fysisk eller mentalt til stede i emnet.]

9. Skulle du ha velat ha tillgång till kurslitteraturen i samband med tentan?

- 3 sa nej, 3 sa att det inte hade gjort någon skillnad.

[Detta var något oväntat för mig]

10. Utan att titta på litteraturen eller på dina anteckningar... vad stämmer bäst på Jennifer Robinson?

- Hon är en Marxistisk stadsgeograf: 0.
- Hon jobbar mest inom den postkoloniala traditionen inom urbanforskningen: 3
- Hon har varit central i utvecklingen av Global and World Cities-perspektivet: 2
- Hon är en ledande segregationsforskare: 0.

[Det viktigaste är att de inte sagt att hon är Marxist]

Tänkbara förbättringar

Utifrån tentamensresultaten och återkopplingen som studenterna gett verkar kursen vara välfungerande. Det finns dock enstaka aspekter som kan behöva förbättras. För det första är det viktigt att understryka att seminarierna kräver förberedelser ifrån studentens sida så att alla kan och vill delta i diskussionerna. För det andra finns det skäl att fördjupa diskussionen kring enstaka svårare texter, och då i synnerhet inom komparativ urbanism. För det tredje behöver kurslitteraturen revideras årligen, dock inte i lika stor utsträckning som inför VT2017. VT2018 kommer större delen av seminarierna att skötas av en mycket begåvad masterstudent, dels av schematekniska skäl, och dels för att tillmötesgå dekanatets besparingsförslag. Resultatet återstår att se och kommer att behöva utvärderas ytterligare.